

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyně Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Petry Kamínkové ve věci

žalobkyně: **M. Ch.**, narozená dne X
pobytem na území republiky X
zastoupená JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou
sídlem Májová 606/35, 350 02 Cheb

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval ve vrácení žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu ze dne 6. 10. 2025, evidované pod č. j. OAM-04288866/DO-2025, pro její nepřijatelnost,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhá určení, že zásah žalovaného, kterým jí vrátil žádost jako nepřijatelnou podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „*Lex Ukrajina*“), byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti. Žalovaný vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou, protože žalobkyně, byť je Ukrajinka, není podle žalovaného osobou podle § 3 *Lex Ukrajina*. Ke dni 24. 2. 2022 totiž nepobývala na území Ukrajiny.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.

Žalobní argumentace

2. Žalobkyně se v žalobě domáhá určení, že zásah žalovaného, kterým jí vrátil žádost jako nepřijatelnou podle Lex Ukrajina, byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením žádosti.
3. Žalobkyně v žalobě odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2025 č. j. 6 A 122/2024-55 a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42. Z uvedených rozsudků žalobkyně dovozuje, že bránění v podání žádosti představuje nezákonný zásah.
4. Žalobkyně uvádí, že se rozhodla žít na území České republiky se svou blízkou rodinou a přáteli. Poté co zjistila, že žalovaný jinému udělil pobytové oprávnění v obdobné situaci, požádala žalovaného o dočasnou ochranu, který jí ji měl poskytnout.

Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvádí, že vyhodnotil žádost žalobkyně o udělení dočasné ochrany ze dne 6. 10. 2025 jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina. Podle uvedeného ustanovení je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3 Lex Ukrajina.
6. Žalobkyně je sice státním občanem Ukrajiny, nicméně ke dni 24. 2. 2022 na území Ukrajiny nepobývala. Z cestovního dokladu žalobkyně č. X platného od 16. 4. 2019 do 16. 4. 2029 vyplývá, že žalobkyně k rozhodnému dni 24. 2. 2022 byla držitelem platného víza č. 010605116 s platností od 12. 12. 2021 do 9. 3. 2022, s dobou pobytu 88 dnů, počet vstupů „MULT“ vydaného Českou republikou. Žalobkyně se tedy ke dni 24. 2. 2022 nenacházel na Ukrajině, nýbrž v České republice za účelem zaměstnání.
7. Ve smyslu článku 2 písm. c) směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES se vysídlenými osobami rozumí státní občané třetích států nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi původu a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek. Zejména se jedná o osoby, které opustily území ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.
8. Za osobu vysídlenou je tedy možné považovat pouze tu osobu, která zemi původu opustila v důsledku situace, která v této zemi nastala, například v důsledku již zmíněného ozbrojeného konfliktu. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním tedy musí existovat příčinná souvislost. V případě žalobce popsaná příčinná souvislost dána není, neboť opustil Ukrajinu nikoli v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu, ale již dříve z jiných důvodů.
9. Judikatura, na kterou odkazuje žalobkyně v žalobě podle žalovaného na případ žalobkyně nedopadá, neboť se týká osob, které získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě a z tohoto důvodu byla jejich žádost vyhodnocena jako nepřijatelná.

Posouzení věci soudem

10. Městský soud v Praze v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsaný skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí (§ 87 odst. 1 část věty před středníkem s. ř. s.). O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem

žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování. Všechny pro věc podstatné skutečnosti plynou z předloženého správního spisu, kterým se dokazování neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009 č. j. 9 Afs 8/2008-117). Pro rozhodnutí ve věci je stěžejní žádost žalobce o udělení dočasné ochrany, kterou žalobce přiložil k žalobě a je součástí i předloženého správního spisu.

11. Soud konstatuje, že skutkově obdobným případem se již zabýval pátý senát. Třetí senát se se závěry pátého senátu ztotožnil a z rozsudku ze dne 9. 12. 2025 č. j. 5 A 120/2025-24 v projednávané věci vychází.
12. Městský soud v Praze na úvod poznamenává, že přestože § 5 odst. 2 Lex Ukrajina vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 jednoznačně potvrdil, že vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina lze přezkoumat (srov. bod [25] citovaného rozsudku).
13. Dále soud připomíná, že i řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu ovládající řízení před správními soudy soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci dotvářel. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012 č. j. 1 Afs 57/2011-95, nebo ze dne 6. 10. 2015 č. j. 6 Afs 9/2015-31, obecně k řízení před správními soudy též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2025 č. j. 6 As 60/2024-110 či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2024 č. j. 10 A 53/2022-157).
14. Současně, ačkoli z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56) plyne, že „v řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. [...] Soud se musí zabývat zákonností zásahu ze všech hledisek, která jsou mezi stranami sporná, a to i když se stanou spornými teprve během řízení před soudem“ (obdobně srov. i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021 č. j. 5 As 462/2019-35, body [42] a [43], nebo ze dne 11. 11. 2025 č. j. 2 As 54/2025-50, body [25] až [28]), z tohoto obecného pravidla existuje výjimka: „*Jelikož soud plně posuzuje zákonnost zásahu, není obecně vzato rozhodující, o jaké právní důvody správní orgán svůj zásah opřel. Toto odůvodnění může být relevantní, vyžaduje-li právní úprava, aby důvody zásahu byly sděleny osobě, které se zásah týká*“ (bod [27] citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 237/2021, srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018 č. j. 1 As 145/2018-57). Na posuzovanou věc se aplikuje právě tato výjimka, jelikož Lex Ukrajina v § 5 odst. 2 stanoví, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti.
15. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu tak soud přezkoumává pouze zákonnost sděleného důvodu nepřijatelnosti této žádosti a nikoliv jiný. To odpovídá i bodu [23] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2025 č. j. 9 Azs 256/2023-31, kde Nejvyšší správní soud uvedl,

že „i chybné uvedení důvodu vrácení žádosti bylo samo o sobě nezákonným zásahem, jelikož nemělo oporu v žalobcem v žádosti uvedených skutečnostech.“

16. V posuzované věci žalovaný žádost žalobkyně vrátil podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina z důvodu, že žalobkyně není osobou, na kterou se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobkyně přitom v žalobě opírá svou argumentaci o rozsudky (č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 6 A 122/2024-55), ve kterých však žalovaný vrátil dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina. Žalobní argumentace se tak míjí s rozhodným důvodem, pro který byla jeho žádost vrácena jako nepřijatelná. S ohledem na uvedené soud pouze v míře obecnosti odpovídající argumentaci žalobkyně přezkoumal zákonnost rozhodného důvodu, pro který žalovaný přijetí její žádosti odepřel a tuto jí pro nepřijatelnost vrátil.
17. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby soud nejprve připomíná, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005–65).
18. První, druhou, čtvrtou a pátou podmínku má soud za splněnou; nemá pochybnosti o tom, že vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a že neudělení dočasné ochrany ho zkracuje na právech. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky – zda šlo o zásah zákonný či nikoli.
19. Podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina je žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382.
20. V prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
21. Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení osoby oprávněné podle § 3 lex Ukrajina je tak zapotřebí kumulativního splnění podmínky (i) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a (ii) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
22. Žalovaný má za to, že již první podmínka, a to podmínka existence pobytu na Ukrajině přede dnem 24. 2. 2022, v případě žalobce splněna nebyla. A to z důvodu, že žalobce k tomuto dni disponoval pobytovým oprávněním v Polsku a v Polsku se též fakticky zdržoval. Uvádí, že polské dlouhodobé vízum bylo platné od 10. 10. 2021 do 29. 6. 2022. Z cestovního dokladu žalobce vyplývá, že vstoupil na území členských států Schengenského prostoru dne 4. 11. 2021, dne 25. 12. 2021 vycestoval a dne 19. 2. 2022 se vrátil zpět do Schengenského prostoru přes hraniční přechod Vyšné Německé na slovensko-ukrajinské

státní hranici a tento prostor k uvedenému datu neopustil. Žalobce tedy ke dni 24. 2. 2022 na Ukrajině nepobýval.

23. Žalobkyně v žalobě nepředkládá žádné argumenty brojící proti závěru žalovaného o neexistenci splnění podmínky „pobývání na území Ukrajiny“ přede dnem 24. 2. 2022. Svou argumentaci žalobkyně nedoplnila ani v návaznosti na vyjádření žalovaného, které žalobkyni soud zaslal. V souladu s dispoziční zásadou je to přitom žalobkyně, kdo by měl tato tvrzení uvádět. Úlohou soudu není za žalobkyni argumentaci domýšlet.
24. Soud ze správního spisu (žádost o poskytnutí dočasné ochrany) ověřil, že žalobkyně sama v žádosti uvedla, že pobývala ke dni 24. 2. 2022 v České republice. Již první podmínka stanovená v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, tedy podmínka, že jde o osobu pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022 [čl. 2 odst. 1 písm. a)], tak v případě žalobkyně nebyla splněna. Vzhledem k tomu, že zákonná úprava [§ 5 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 odst. 1 Lex Ukrajina] žádá, aby pro přijetí žádosti o udělení dočasné ochrany byly kumulativně splněny obě podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, nepostupoval žalovaný prima facie nezákonně, pokud přijetí žádosti žalobkyně z důvodu nesplnění již jen první z uvedených podmínek odmítl. Postup žalovaného při odmítnutí přijetí žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany ze dne 6. 10. 2025 tak soud neshledal nezákonným.

Závěr a náklady řízení

25. Soud shrnuje, že soudní výluka je ve vztahu k důvodům nepřijatelnosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina v rozporu s evropským právem a nelze ji aplikovat. Proto soud žalobu projednal a shledal, že není důvodná. Ve věci žalovaný konstatoval nepřijatelnost žádosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) citovaného zákona, tento postup však žalobkyně nijak nezpochybnila. Proto soud žalobu zamítl.
26. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. března 2026

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. H., DiS.